

Бекітімін:

Мектеп директоры: Жаниева Г.Т.

01.09.2022ж.

Келісемін:

Оку ісінің менгерушісі

Алиманов А.Ж.

Шокеева А.Т.

А.Ж. А.Т.

01.09.2022ж.

ӘБ отырысында қаралды:

ӘБ жетекшісі Соспанова Ж.С.

Хаттама №1 24.08.2022ж.

Ж.С.

2022-2023 ОҚУ ЖЫЛЫНДАҒЫ ТӘРБИЕ МЕН ОҚЫТУДЫҢ ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫН ІСКЕ АСЫРУ БОЙЫНША ЕРТЕ ЖАС ТОБЫНЫң ЖЫЛДЫҚ ПЕРСПЕКТИВАЛЫҚ ЖОСПАРЫ

Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы №348 «Білім берудің барлық деңгейінің мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартарының бекіту туралы» бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың мемлекеттік жалпыға міндетті Стандарты; Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің міндеттін атқарушының 2016 жылғы 12 тамыздағы №499 «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламаларын бекіту туралы» бұйрығымен (өзгерістер мен толықтырулар) бекітілген

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы;

Қазақстан Республикасының мектепке дейінгі ұйымдары мектепалды мен мектепалды даярлық сыйыптарында 2022-2023 оқу жылында тәрбиелеу-білім беру процесін ұйымдастыру туралы әдістемелік нұсқау хаты («Балаларды ерте дамыту институтының» Ғылыми әдістемелік кеңесінің 2022 жылғы 26 шілдедегі №27 хаттамасы). Мектепке дейінгі ұйымның жұмыс бағытын ескере отырып, балаларды қазақ халқының ұлттық құндылықтарына, отбасылық құндылықтарға, патриоттық сезімге, Отанға деген суйіспеншілікке, мәдени-әлеуметтік нормаларға баулу, каупсіз мінез-құлық кағидаларын қалыптастыру бойынша міндеттерді іске асыру үшін күн барысында педагогтің ойын түріндегі түрлі балалар әрекеті (олын, қимыл, танымдық, шығармашылық, зерттеу, еңбек, дербес) арқылы

Ұйымдастыратын оқу іс-әрекеті жүреді.

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспары және Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде 2022-2023 оқу жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру ұйымы: «Өлеңті ауылшының ЖОББМ»КММ-нің шағын орталығы

Топ: «Айналайын» ерте жас тобы

Балалардың жасы: 1 жастан.

Жоспардың құрылу кезеңі: қыркүйек айы 2022-2023 оқу жылы.

Айы	Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің мақсаты
Қыркүйек	Дене шынықтыру	<ul style="list-style-type: none"> - балалардың өмірін қорғауға және денсаулықты нығайтуға, ағзаның үйлесімді психофизикалық дамуы үшін жағдай жасау; - дененің өсуі мен дамуының табиғи процестерін жетілдіру, қимылқозғалыстарға деген биологиялық қажеттіліктерін қанағаттандыру, дене белсенделілігін дамытуға жағдай жасау; - балалардың күн тәртібіне, қоршаған орта жағдайларына бейімделуі үшін жағдайлар жасау; - жүру, жүгіру, өрмелеву, лақтыру, секіру, тепе-тендікті жетілдіруге мүмкіндік беретін негізгі қимыл түрлерін дамыту; - денсаулықты нығайтуға ықпал ететін мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру; - дene шынықтыру мен дene белсенделілігіне қатысуға, дербес қимыл әрекетін орындауға қызығушылықты арттыру; - қарапайым қауіпсіздік ережелерін сақтау. <p>Жүру және тепе-тендік сақтау жаттығулары. Еденде жатқан жолдың бойымен тұра бағытта топпен жүру. Нысанаға дейін тұра жолдың бойымен</p>

	(ені 25-30 сантиметр, ұзындығы 2–3 метр) жүру, ересектің көмегімен гимнастикалық тақтай бойымен (ені 25-30 сантиметр) жүру, ересектің көмегімен модульге (биіктігі 10–15 сантиметр) шығу және одан тұсу, еденде жатқан лентадан (арқаннан) аттап өту.
Сөйлеуді дамыту	<ul style="list-style-type: none"> - коммуникативтік дағдыларды дамыту үшін тілдік қарым-қатынас ортасын құру; - сөйлеуді және фонематикалық естуді дамыту; - баланың түсінетін және белсенді сөздік қорын қалыптастыру; - ересектердің, құрдастарының сөзіне еліктеу қабілетін дамыту; - балаларды алғашқы қарым-қатынас құралдарын (вербалды және вербалды емес) қолдануға үйрету; - үй жануарларының дыбыстарына еліктеу, дыбыстарды қайталау арқылы дыбыстау мәдениетін қалыптастыру; - 2-3 сөзден тұратын тіркестерді құрастыруға, грамматикалық түрлерді қолдануға үйрету. <p>Сөзді түсіну</p> <p>Суреттерден ересектің айтқан сөзіне сәйкес келетін ойыншықтарды, заттарды, киімдерді, ыдыс-аяқтарды табу және көрсету.</p> <p>Белсенді сөйлеуді дамыту</p> <p>Дыбыстық тіркестер мен сөздерге еліктеі отырып, дыбыстау.</p>
Көркем әдебиет	<ul style="list-style-type: none"> - коммуникативтік дағдыларды дамыту үшін тілдік қарым-қатынас ортасын құру; - сөйлеуді және фонематикалық естуді дамыту;

	<ul style="list-style-type: none"> - баланың түсінетін және белсенді сөздік қорын қалыптастыру; - ересектердің, құрдастарының сөзіне еліктеу қабілетін дамыту; - балаларды алғашқы қарым-қатынас құралдарын (вербалды және вербалды емес) қолдануға үйрету; - үй жануарларының дыбыстарына еліктеу, дыбыстарды қайталау арқылы дыбыстау мәдениетін қалыптастыру; - 2-3 сөзден тұратын тіркестерді құрастыруға, грамматикалық түрлерді қолдануға үйрету. <p>Көркем әдебиетті қабылдауға қызығушылықты ояту.</p>
Сенсорика	<ul style="list-style-type: none"> - заттарды өзіне тән қасиеттері бойынша зерттеу; - заттардың қасиеттері бойынша ұфымдарды қалыптастыру; - сенсорлық қабілеттерін қалыптастыру; - көру-есту түйсігін, қабылдау, есте сақтау, көрнекі-әрекеттік ойлау, қиял, зейінді дамыту; - түрлі балалар әрекеттерінде көз бен қол үйлесімділігін, қолдардың ұсақ моторикасын дамыту; - интелектуалды сезімді тәрбиелеу (жаңаны тануда қуанышқа бөлену). <p>Заттарды өлшемі немесе пішініне қарай сәйкес ұяларға орналастыруға арналған тапсырмаларды орындау, түрлі өлшемдегі 2–3 сақинадан тұратын конустық негіздегі (өзекшесі) пирамидаға, кейіннен тік өзектегі пирамидаға бір өлшемді бірнеше сақинаны, содан кейін түрлі өлшемді екі топтағы сақиналарды белгілі реттілікпен жинау.</p>
Коршаған ортамен	<ul style="list-style-type: none"> - балалардың қоршаған ортамен танысуына, бейімделуіне, ересектермен және

	<p>тәнистыру</p>	<p>құрдастарымен мейірімді қарым-қатынас орнатуына жағдай жасау;</p> <ul style="list-style-type: none"> - баланың өз отбасының мүшесі екенін сезінуіне ықпал ету; - қоршаған ортаның заттары мен табиғат құбылыстары жайлы бастапқы түсініктерді қалыптастыру; - тіршілік иелерін бақылау және оларға қамқорлық жасауға баулу; - балаларды әлеуметтендіру үшін икемді дамытушы заттық-кеңістіктік орта құру; - баланы әрекет түрлеріне, ойын арқылы өзіне - өзі қызмет көрсетуге, адамгершілік құндылықтарға баулу; - айналасындағы заттық ортаға қызығушылықты қалыптастыру; - мінез-құлыш мәдениетінің қарапайым дағдыларын (амандасу, қоштасу, алғыс айтуды), құрдастарымен өзара әрекеттің бастапқы дағдыларын қалыптастыруға ықпал ету. <p>Баланың өзіне деген қызығушылығын қалыптастыру. Фотосуреттерден өзін, құрдастарын тану. Өзіне жақын ересектер мен құрдастарына жағымды қарым-қатынас таныту (кулімсіреу, басын изеу, қолын бұлғау).</p>
	<p>Мұсіндеу</p>	<ul style="list-style-type: none"> - шығармашылық әрекет түрлеріне қызығушылықтарын ояту; - балалардың байқампаздығын дамыту; - көрнекі-қимылдық ойлауды, есті, қиялды, зейінді, қабылдауды дамыту; - қоршаған орта туралы түсініктерін байыту. <p>Балалардың мұсіндеуге қызығушылығын ояту. Сазбалшықпен таныстыру. Ермексаздың, сазбалшықтың кесектерін алақан арасында домалатып, «шарлар» жасау, жалпақ, дөңгелек пішіндерді мұсіндеу.</p>

	Музыка	<p>- музыкаға, ән салуға, музыкалық-ырғактық қимылдарға қызығушылықты қалыптастыру.</p> <p>Көнілді және баяу музыкамен таныстыру.</p> <p>Балаларға мазмұны бойынша жақын әндерді тыңдауды, олардың көнілкүйін эмоционалды қабылдауды, ересектің көрсетуі бойынша сәйкес қимылдармен сүйемелдеуді, қосылып ән айтуды үйрету (айта алуына қарай).</p>
--	---------------	---

Айы	Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің мақсаты
Қазан	Дене шынықтыру	<ul style="list-style-type: none"> - балалардың өмірін қорғауға және денсаулықты нығайтуға, ағзаның үйлесімді психофизикалық дамуы үшін жағдай жасау; - дененің өсуі мен дамуының табиғи процестерін жетілдіру, қимылқозғалыстарға деген биологиялық қажеттіліктерін қанағаттандыру, дене белсенділігін дамытуға жағдай жасау; - балалардың күн тәртібіне, қоршаган орта жағдайларына бейімделуі үшін жағдайлар жасау; - жүргү, жүгіру, өрмелу, лақтыру, секіру, тепе-тендікті жетілдіруге мүмкіндік беретін негізгі қимыл түрлерін дамыту; - денсаулықты нығайтуға ықпал ететін мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру;

		<ul style="list-style-type: none"> - дene шынықтыру мен дene белсенділігіне қатысуға, дербес қимыл әрекетін орындауға қызығушылықты арттыру; - қарапайым қауіпсіздік ережелерін сақтау. <p>Жүру және тепе-тендік сақтау жаттығулары. Еденде жатқан жолдың бойымен тұра бағытта топпен жүру. Нысанана дейін тұра жолдың бойымен (еңі 25-30 сантиметр, ұзындығы 2–3 метр) жүру, ересектің көмегімен гимнастикалық тақтай бойымен (еңі 25-30 сантиметр) жүру, ересектің көмегімен модульге (биіктігі 10–15 сантиметр) шығу және одан тұсу, еденде жатқан лентадан (арқаннан) аттап өту.</p> <p>Мәдени-гигиеналық дағдылар</p> <p>Баланың дербестікке ұмтылысын қолдау, әрбір баланы күн тәртібіне біртіндеп үйрету. Тамақтану алдында және лас болған кезде қолын жууға, 1 жас 1ай - 1 жас 3 айда қою тамақты қасықпен өз бетінше жеуге, ал 1 жас 6 айда – сорпа тамақты ішуге үйрету (нанды сорпамен бірге ішу, тек өз тәрелкесіндегі тамақты ішу), ересектің көмегімен майлышты қолдану, тамақтан соң ересектерге ілтипат білдіру. Балаларды шынықтыруды ауа, су шараларымен, серуен кезінде ультракүлгін сәулелердің әсерлерімен жүзеге асыру, 2-3 минут бойы жылы құмның үстінде жалаң аяқ жүргізу, ауа ванналарын күніне бірнеше рет киінушешіну кезінде қолдану (ауа ванналарының ұзақтығын 2-3 минуттан, 6-10 минутқа дейін ұзарту).</p>
	Сөйлеуді дамыту	<ul style="list-style-type: none"> - коммуникативтік дағдыларды дамыту үшін тілдік қарым-қатынас ортасын құру;

	<ul style="list-style-type: none"> - сөйлеуді және фонематикалық естуді дамыту; - баланың түсінетін және белсенді сөздік қорын қалыптастыру; - ересектердің, құрдастарының сөзіне еліктеу қабілетін дамыту; - балаларды алғашқы қарым-қатынас құралдарын (вербалды және вербалды емес) қолдануға үйрету; - үй жануарларының дыбыстарына еліктеу, дыбыстарды қайталау арқылы дыбыстау мәдениетін қалыптастыру; - 2-3 сөзден тұратын тіркестерді құрастыруға, грамматикалық түрлерді қолдануға үйрету. <p>Сөзді түсіну.</p> <p>Өз дene мүшелерін және ойыншық жануарлардың дene мүшелерін (қол, аяқ, бас, ауыз, көз, құлақ), тұрмыстық және ойын әрекеттерін (жуыну, қызыру); заттардың түстерін (қызыл, көк), қарама-қарсы өлшемдерді (үлкен, кіші), фигуralарды (текше, кірпіш) білдіретін сөздерді түсіну. Белсенді сөйлеуді дамыту</p> <p>Белсенді сөздікті жақын адамдардың атауларымен (ана, әке, ата, әже), күнделікті жиі қолданатын таныс заттар мен ойыншықтардың, тағам атауларымен (ботқа, су, сұт), белгілі қимылдарды (ал, бер, аш, тұр, жібер, ұйықта, бар) білдіретін сөздермен толықтыру.</p>
Көркем әдебиет	<ul style="list-style-type: none"> - коммуникативтік дағдыларды дамыту үшін тілдік қарым-қатынас ортасын құру; - сөйлеуді және фонематикалық естуді дамыту; - баланың түсінетін және белсенді сөздік қорын қалыптастыру;

	<ul style="list-style-type: none"> - ересектердің, құрдастарының сөзіне еліктеу қабілетін дамыту; - балаларды алғашқы қарым-қатынас құралдарын (вербалды және вербалды емес) қолдануға үйрету; - үй жануарлының дыбыстарына еліктеу, дыбыстарды қайталау арқылы дыбыстау мәдениетін қалыптастыру; - 2-3 сөзден тұратын тіркестерді құрастыруға, грамматикалық түрлерді қолдануға үйрету. <p>Шағын, мазмұны түсінікті өлеңдерді, әңгімелерді, тақпақтарды, бесік жырларын тыңдату, шығарманы оқып беруді суреттер, ойыншықтар, әрекеттерді көрсетумен (әңгімелеу) сүйемелдеу. Оқылатын шығарма мазмұнының баланың жасына сәйкестігіне және мәнерлеп оқылуына мән беру.</p>
	<p>Сенсорика</p> <ul style="list-style-type: none"> - заттарды өзіне тән қасиеттері бойынша зерттеу; - заттардың қасиеттері бойынша ұғымдарды қалыптастыру; - сенсорлық қабілеттерін қалыптастыру; - көру-есту түйсігін, қабылдау, есте сақтау, көрнекі-әрекеттік ойлау, қиял, зейінді дамыту; - түрлі балалар әрекеттерінде көз бен қол үйлесімділігін, қолдардың ұсақ моторикасын дамыту; - интелектуалды сезімді тәрбиелеу (жаңаны тануда қуанышқа бөлену). <p>Заттарды өлшемі немесе пішініне қарай сәйкес ұяларға орналастыруға арналған тапсырмаларды орындау, түрлі өлшемдегі 2–3 сақинадан тұратын конустық негіздегі (өзекшесі) пирамидаға, кейіннен тік өзектегі</p>

		пирамидаға бір өлшемді біrnеше сақинаны, содан кейін түрлі өлшемді екі топтағы сақиналарды белгілі реттілікпен жинау.
	Коршаған ортамен таныстыру	<ul style="list-style-type: none"> - балалардың қоршаған ортамен танысусына, бейімделуіне, ересектермен және құрдастарымен мейірімді қарым-қатынас орнатуына жағдай жасау; - баланың өз отбасының мүшесі екенін сезінуіне ықпал ету; - қоршаған ортаның заттары мен табиғат құбылыстары жайлышастапқы түсініктерді қалыптастыру; - тіршілік иелерін бақылау және оларға қамқорлық жасауға баулу; - балаларды әлеуметтендіру үшін икемді дамытушы заттық-кеңістіктік орта құру; - баланы әрекет түрлеріне, ойын арқылы өзіне - өзі қызмет көрсетуге, адамгершілік құндылықтарға баулу; - айналасындағы заттық ортаға қызығушылықты қалыптастыру; - мінез-құлық мәдениетінің қарапайым дағдыларын (амандасу, қоштасу, алғыс айтуды), құрдастарымен өзара әрекеттің бастапқы дағдыларын қалыптастыруға ықпал ету. <p>Коршаған ортаның заттары мен табиғат құбылыстарына қызығушылықты ояту. Өлі табиғат заттарымен (су, құм, тас) таныстыру, олармен әрекет етуді көрсету (сүмен жуыну, құммен ойнау, тастандарды жинау).</p>
	Мұсіндеу	<ul style="list-style-type: none"> - шығармашылық әрекет түрлеріне қызығушылықтарын ояту; - балалардың байқампаздығын дамыту;

		<p>- көрнекі-қимылдық ойлауды, есті, қиялды, зейінді, қабылдауды дамыту;</p> <p>- қоршаган орта туралы түсініктерін байыту.</p> <p>Балалардың мұсіндеуге қызығушылығын ояту. Сазбалышықпен таныстыру. Ермексаздың, сазбалышықтың кесектерін алақан арасында домалатып, «шарлар» жасау, жалпақ, дөңгелек пішіндерді мұсіндеу.</p>
	Музыка	<p>- музыкаға, ән салуға, музыкалық-ырғақтық қимылдарға қызығушылықты қалыптастыру.</p> <p>Балаларға мазмұны бойынша жақын әндерді тыңдауды, олардың көңілкүйін эмоционалды қабылдауды, ересектің көрсетуі бойынша сәйкес қимылдармен сүйемелдеуді, қосылып ән айтуды үйрету (айта алуына қарай).</p>

Айы	Ұйымдастырылға н іс-әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің мақсаты
Қараша	Дене шынықтыру	<p>- балалардың өмірін қорғауға және денсаулықты нығайтуға, ағзаның үйлесімді психофизикалық дамуы үшін жағдай жасау;</p> <p>- денениң өсуі мен дамуының табиғи процестерін жетілдіру,</p> <p>қимылқозғалыстарға деген биологиялық қажеттіліктерін қанағаттандыру,</p> <p>дене белсенділігін дамытуға жағдай жасау;</p>

		<ul style="list-style-type: none"> - балалардың күн тәртібіне, қоршаған орта жағдайларына бейімделуі үшін жағдайлар жасау; - жүру, жүгіру, өрмелеву, лақтыру, секіру, тепе-тендікті жетілдіруге мүмкіндік беретін негізгі қимыл түрлерін дамыту; - денсаулықты нығайтуға ықпал ететін мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру; - дene шынықтыру мен дene белсенділігіне қатысуға, дербес қимыл әрекетін орындауға қызығушылықты арттыру; - қарапайым қауіпсіздік ережелерін сақтау. <p>Еңбектеу, өрмелеву. Арқанның (биіктігі 50 сантиметр), доғаның, орындықтың астынан төрт тағандап еңбектеп өту, 2 метр қашықтыққа дейін бөренеден аттап өту, құрсаудан еңбектеп өту. Шағын саты бойымен жоғары өрмелеву (биіктігі 1 метр).</p>
	Сөйлеуді дамыту	<ul style="list-style-type: none"> - коммуникативтік дағдыларды дамыту үшін тілдік қарым-қатынас ортасын құру; - сөйлеуді және фонематикалық естуді дамыту; - баланың түсінетін және белсенді сөздік қорын қалыптастыру; - ересектердің, құрдастарының сөзіне еліктеу қабілетін дамыту; - балаларды алғашқы қарым-қатынас құралдарын (вербалды және вербалды емес) қолдануға үйрету; - үй жануарларының дыбыстарына еліктеу, дыбыстарды қайталау арқылы дыбыстау мәдениетін қалыптастыру; - 2-3 сөзден тұратын тіркестерді құрастыруға, грамматикалық түрлерді

		<p>қолдануға үйрету.</p> <p>Сөзді тұсіну.</p> <p>Өз дene мүшелерін және ойыншық жануарлардың дene мүшелерін (қол, аяқ, бас, ауыз, көз, құлақ), тұрмыстық және ойын әрекеттерін (жуыну, қыдырыу); заттардың түстерін (қызыл, көк), қарама-қарсы өлшемдерді (ұлкен, кіші), фигуralарды (текше, кірпіш) білдіретін сөздерді тұсіну.</p> <p>Белсенді сөйлеуді дамыту</p> <p>Белсенді сөздікті жақын адамдардың атауларымен (ана, әке, ата, әже), күнделікті жиі қолданатын таныс заттар мен ойыншықтардың, тағам атауларымен (ботқа, су, сұт), белгілі қимылдарды (ал, бер, аш, тұр, жібер, ұйықта, бар) білдіретін сөздермен толықтыру.</p>
	Көркем әдебиет	<ul style="list-style-type: none"> - коммуникативтік дағдыларды дамыту үшін тілдік қарым-қатынас ортасын құру; - сөйлеуді және фонематикалық естуді дамыту; - баланың тұсінетін және белсенді сөздік қорын қалыптастыру; - ересектердің, құрдастарының сөзіне еліктеу қабілетін дамыту; - балаларды алғашқы қарым-қатынас құралдарын (вербалды және вербалды емес) қолдануға үйрету; - үй жануарларының дыбыстарына еліктеу, дыбыстарды қайталау арқылы дыбыстау мәдениетін қалыптастыру; - 2-3 сөзден тұратын тіркестерді құрастыруға, грамматикалық түрлерді қолдануға үйрету. <p>Шағын, мазмұны тұсінікті өлеңдерді, әңгімелерді, тақпақтарды, бесік</p>

		<p>жырларын тыңдату, шығарманы оқып беруді суреттер, ойыншықтар, әрекеттерді көрсетумен (әңгімелеу) сүйемелдеу. Оқылатын шығарма мазмұнының баланың жасына сәйкестігіне және мәнерлеп оқылуына мән беру.</p>
	Сенсорика	<ul style="list-style-type: none"> - заттарды өзіне тән қасиеттері бойынша зерттеу; - заттардың қасиеттері бойынша ұғымдарды қалыптастыру; - сенсорлық қабілеттерін қалыптастыру; - көрү-есту түйсігін, қабылдау, есте сақтау, көрнекі-әрекеттік ойлау, қиял, зейінді дамыту; - түрлі балалар әрекеттерінде көз бен қол үйлесімділігін, қолдардың ұсақ моторикасын дамыту; - интелектуалды сезімді тәрбиелеу (жаңаны тануда қуанышқа бөлену). Заттардың көлеміне (ұлken, кіші), түсіне (қызыл, көк) бағдар жасай отырып, әртүрлі әрекеттер (ашу - жабу, өткізу - шығару, домалату, қадау, сабақтау, қою, байлау, төсеу) жасау.
	Қоршаған ортамен таныстыру	<ul style="list-style-type: none"> - балалардың қоршаған ортамен танысуына, бейімделуіне, ересектермен және құрдастарымен мейірімді қарым-қатынас орнатуына жағдай жасау; - баланың өз отбасының мүшесі екенін сезінуіне ықпал ету; - қоршаған ортаның заттары мен табигат құбылыстары жайлы бастапқы түсініктерді қалыптастыру; - тіршілік иелерін бақылау және оларға қамқорлық жасауға баулу; - балаларды әлеуметтендіру үшін икемді дамытушы заттық-кеңістіктік

		<p>ортада орта құру;</p> <ul style="list-style-type: none"> - баланы әрекет түрлеріне, ойын арқылы өзіне - өзі қызмет көрсетуге, адамгершілік құндылықтарға баулу; - айналасындағы заттық ортаға қызығушылықты қалыптастыру; - мінез-құлық мәдениетінің қарапайым дағдыларын (амандасу, қоштасу, алғыс айтуды), құрдастарымен өзара әрекеттің бастапқы дағдыларын қалыптастыруға ықпал ету. <p>Гүлдеп тұрған өсімдікті бақылау, оның бөліктерін (гүл, жапырақ) көрсету. Қоршаған ортадағы жануарларды көрсету, олардың дауыстарын (қозы - мәәә, бұзау - мөөө, мысық - мияу, ит – аб-аб) келтіру.</p>
	Мұсіндеу	<ul style="list-style-type: none"> - шығармашылық әрекет түрлеріне қызығушылықтарын ояту; - балалардың байқампаздығын дамыту; - көрнекі-қимылдық ойлауды, есті, қиялды, зейінді, қабылдауды дамыту; - қоршаған орта туралы түсініктерін байыту. <p>Балалардың мұсіндеуге қызығушылығын ояту. Сазбалшықпен таныстыру. Ермексаздың, сазбалшықтың кесектерін алақан арасында домалатып, «шарлар» жасау, жалпақ, дөңгелек пішіндерді мұсіндеу.</p>
	Музыка	<ul style="list-style-type: none"> - музыкаға, ән салуға, музыкалық-ырғақтық қимылдарға қызығушылықты қалыптастыру. <p>Музыкамен жүргүге, қарапайым би қимылдарын көрсетуге (аяқты топылдату, аяқтан аяққа ауысу, қол шапалақтау, сылдырмақты сылдырлату) үйрету.</p>

Айы	Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің мақсаты
Желтоқсан	Дене шынықтыру	<ul style="list-style-type: none"> - балалардың өмірін қорғауға және денсаулықты нығайтуға, ағзаның үйлесімді психофизикалық дамуы үшін жағдай жасау; - денениң өсуі мен дамуының табиғи процестерін жетілдіру, қымылқозғалыстарға деген биологиялық қажеттіліктерін қанағаттандыру, дене белсенділігін дамытуға жағдай жасау; - балалардың күн тәртібіне, қоршаған орта жағдайларына бейімделуі үшін жағдайлар жасау; - жүру, жүгіру, өрмелеву, лақтыру, секіру, тепе-тендікті жетілдіруге мүмкіндік беретін негізгі қымыл түрлерін дамыту; - денсаулықты нығайтуға ықпал ететін мәдени-гигиеналық дағыларды қалыптастыру; - дене шынықтыру мен дене белсенділігіне қатысуға, дербес қымыл әрекетін орындауға қызығушылықты арттыру; - қарапайым қауіпсіздік ережелерін сақтау. <p>Домалату, лақтыру. Допты бір қолмен және екі қолмен ұстау, көлемдері әртүрлі доптар мен шарларды жинау, оларды өз бетінше себетке (жәшікке) салу,</p> <p>шарларды домалату, допты екі қолмен алға лақтыру, допты алға домалату (отырып, тұрып), допты (диаметрі 6–8 сантиметр) төменге, қашықтыққа</p>

	<p>лақтыру.</p> <p>Мәдени-гигиеналық дағдылар</p> <p>Баланың дербестікке ұмтылысын қолдау, әрбір баланы күн тәртібіне біртіндеп үйрету. Тамақтану алдында және лас болған кезде қолын жууға, 1 жас 1ай - 1 жас 3 айда қою тамақты қасықпен өз бетінше жеуге, ал 1 жас 6 айда – сорпа тамақты ішуге үйрету (нанды сорпамен бірге ішу, тек өз тәрелкесіндегі тамақты ішу), ересектің көмегімен майлықты қолдану, тамақтан соң ересектерге ілтипат білдіру. Балаларды шынықтыруды ауа, су шараларымен, серуен кезінде ультракүлгін сәулелердің әсерлерімен жүзеге асыру, 2-3 минут бойы жылы құмның үстінде жалаң аяқ жүргізу, ауа ванналарын күніне бірнеше рет киінушешіну кезінде қолдану (аяу ванналарының ұзактығын 2-3 минуттан, 6-10 минутқа дейін ұзарту).</p>
	<p>Сөйлеуді дамыту</p> <ul style="list-style-type: none"> - коммуникативтік дағдыларды дамыту үшін тілдік қарым-қатынас ортасын құру; - сөйлеуді және фонематикалық естуді дамыту; - баланың түсінетін және белсенді сөздік қорын қалыптастыру; - ересектердің, құрдастарының сөзіне еліктеу қабілетін дамыту; - балаларды алғашқы қарым-қатынас құралдарын (вербалды және вербалды емес) қолдануға үйрету; - үй жануарларының дыбыстарына еліктеу, дыбыстарды қайталау арқылы дыбыстау мәдениетін қалыптастыру; - 2-3 сөзден тұратын тіркестерді құрастыруға, грамматикалық түрлерді

	<p>қолдануға үйрету. Сөзді тұсіну.</p> <p>Күнделікті өміріне байланысты қарапайым сөз тіркестерін тұсіну, өтініштерді орындау, ойыншықтармен күрделі емес бейнелі ойындар ойнау, тұрмыстық жағдаяттарды суреттейтін 1-3 әрекетті көрсету.</p> <p>Белсенді сөйлеуді дамыту</p> <p>Ересектердің сөздерін тыңдауға, «Бұл кім?», «Бұл не?», «Не істеді?» деген қарапайым сұрақтарға жауап беруге, ыммен, қимылдар арқылы көрсетуден біртіндеп сөзбен айтуға көшуге, екі сөзден тұратын сөйлемдерді айтуға баулу.</p>
Көркем әдебиет	<ul style="list-style-type: none"> - коммуникативтік дағдыларды дамыту үшін тілдік қарым-қатынас ортасын құру; - сөйлеуді және фонематикалық естуді дамыту; - баланың тұсінетін және белсенді сөздік қорын қалыптастыру; - ересектердің, құрдастарының сөзіне еліктеу қабілетін дамыту; - балаларды алғашқы қарым-қатынас құралдарын (вербалды және вербалды емес) қолдануға үйрету; - үй жануарларының дыбыстарына еліктеу, дыбыстарды қайталау арқылы дыбыстау мәдениетін қалыптастыру; - 2-3 сөзден тұратын тіркестерді құрастыруға, грамматикалық түрлерді қолдануға үйрету. <p>Жалпақ және көлемді иллюстрациялары бар кітаптарды қарауға тарту.</p>

	Сенсорика	<ul style="list-style-type: none"> - заттарды өзіне тән қасиеттері бойынша зерттеу; - заттардың қасиеттері бойынша ұғымдарды қалыптастыру; - сенсорлық қабілеттерін қалыптастыру; - көрү-есту түйсігін, қабылдау, есте сақтау, көрнекі-әрекеттік ойлау, қиял, зейінді дамыту; - түрлі балалар әрекеттерінде көз бен қол үйлесімділігін, қолдардың ұсақ моторикасын дамыту; - интелектуалды сезімді тәрбиелеу (жаңаны тануда қуанышқа бөлену). Заттардың көлеміне (ұлken, кіші), түсіне (қызыл, көк) бағдар жасай отырып, әртүрлі әрекеттер (ашу - жабу, өткізу - шығару, домалату, қадау, сабақтау, қою, байлау, төсеу) жасау.
	Қоршаған ортамен таныстыру	<ul style="list-style-type: none"> - балалардың қоршаған ортамен танысуына, бейімделуіне, ересектермен және құрдастарымен мейірімді қарым-қатынас орнатуына жағдай жасау; - баланың өз отбасының мүшесі екенін сезінуіне ықпал ету; - қоршаған ортаның заттары мен табигат құбылыстары жайлы бастапқы түсініктерді қалыптастыру; - тіршілік иелерін бақылау және оларға қамқорлық жасауға баулу; - балаларды әлеуметтендіру үшін икемді дамытушы заттық-кеңістіктік орта құру; - баланы әрекет түрлеріне, ойын арқылы өзіне - өзі қызмет көрсетуге, адамгершілік құндылықтарға баулу; - айналасындағы заттық ортаға қызығушылықты қалыптастыру; - мінез-құлышқ мәдениетінің қарапайым дағдыларын (амандасу, қоштасу,

		<p>алғыс айту), құрдастарымен өзара әрекеттің бастапқы дағдыларын қалыптастыруға ықпал ету.</p> <p>Өсімдіктер мен жануарларға деген қызығушылықтарын ояту, оларға қамқор болуға баулу.</p>
	Мұсіндеу	<ul style="list-style-type: none"> - шығармашылық әрекет түрлеріне қызығушылықтарын ояту; - балалардың байқампаздығын дамыту; - көрнекі-қимылдық ойлауды, есті, қиялды, зейінді, қабылдауды дамыту; - қоршаған орта туралы түсініктерін байыту. <p>Балалардың мұсіндеуге қызығушылығын ояту. Сазбалшықпен таныстыру. Ермексаздың, сазбалшықтың кесектерін алақан арасында домалатып, «шарлар» жасау, жалпақ, дөңгелек пішіндерді мұсіндеу.</p>
	Музыка	<ul style="list-style-type: none"> - музыкаға, ән салуға, музыкалық-ырғақтық қимылдарға қызығушылықты қалыптастыру. <p>Ойындарда кейіпкерлердің қимылдарын (құс, аю, қоян) көрсетуге ынталандыру.</p>

Айы	Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің мақсаты
Қаңтар	Дене шынықтыру	<ul style="list-style-type: none"> - балалардың өмірін қорғауға және денсаулықты нығайтуға, ағзаның үйлесімді психофизикалық дамуы үшін жағдай жасау; - дененің өсуі мен дамуының табиғи процестерін жетілдіру, қимылқозғалыстарға

деген биологиялық қажеттіліктерін қанағаттандыру, дene белсенділігін дамытуға жағдай жасау;

- балалардың күн тәртібіне, қоршаған орта жағдайларына бейімделуі үшін жағдайлар жасау;
- жүру, жүгіру, өрмелеу, лақтыру, секіру, тепе-тендікті жетілдіруге мүмкіндік беретін негізгі қимыл түрлерін дамыту;
- денсаулықты нығайтуға ықпал ететін мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру;
- дene шынықтыру мен дene белсенділігіне қатысуға, дербес қимыл әрекетін орындауға қызығушылықты арттыру;
- қарапайым қауіпсіздік ережелерін сақтау.

«Ұлттық ойын - ұлт қазынасы» (Біртұтас тәрбие бағдарламасындағы жоспар бойынша)

Жүру және тепе-тендік сақтау жаттығулары. Еденнен бір шеті 15–20 сантиметр жоғары қойылған тақтайдың үстімен (ең 20 сантиметр, ұзындығы 1,5–2 метр), текшелердің, кегльдердің, құрсаулардың, таяқтардың арасымен топпен жүру; құрсаудан құрсауға өтүге үйрету; жұмсақ модульге немесе гимнастикалық скамейкаға көтерілуге және одан тұсуге үйрету. Еденнен 12–18 сантиметр жоғары көтерілген арқаннан немесе таяқтан аттап жүру.

Мәдени-гигиеналық дағдылар

Гигиеналық талаптарды сақтау бойынша жұмысты жалғастыру. Үстел басына қолды жуғаннан кейін отыру, орындықта өзі отырып, одан өзі тұру, тамақты төгіп-шашпай ұқыпты ішу, тамақтанып болғаннан кейін майлықты қолдану,

орындықты жылжыту, алғыс айту. Жуыну кезінде қолдарын (алақандарын бір-біріне үйкелеу) және бетін алақандарымен жуу, ересектердің көмегімен беті-қолдарын сұрту. Киініп-шешіну кезінде киімдерін белгілі тәртіппен шешу және кию, оларды дұрыс бұктеу.

Тұбекке сұрану, өз түбегінің орнын білу, тек өз түбегіне отыру. Ескертken кездे қол орамалды қалтасынан өзі алып, мұрнын сұрту және қайта салу.

Жалпы дамытушы жаттығулар: қолды жоғары көтеріп, төмен тұсіру, қолды алға созу, қолды арқаға қою, бұту және қайта жазу, қолдың білектерін сермеу, айналдыру, қолдың алақандарын жоғары, төмен қарату, саусақтарды жұмып, ашу, ұсақ заттарды саусақтарымен іліп алу, отырып және тұрып оңға, солға бұрылу, заттарды бір-біріне беру, алға еңкею және тұзу тұру, таяныштан ұстап, жүрелеп отыру, секіру.

Сауықтыру-шынықтыру шаралары.

Сауықтыру-шынықтыру шараларын табиги факторларды (аяу, күн, су) пайдаланып, жүргізу. Топ бөлмелерінде тұрақты аяу температурасын (+21-22°C) сақтау, балаларға женіл киімдер кигізу. Ұйқыдан кейін және күні бойы киініп-шешіну кезінде балаларды шынықтыруды жүзеге асыру. Аяу-райы жағдайын ескере отырып, күн сайын серуендер ұйымдастыру. Жауын-шашынды күндері балалармен жабық қысқы бақта қимылды ойындар ұйымдастыру. Жылдың жылы мезгілінде серуенде балалардың күн сәулесінің астында (3-5 минут) болуын қамтамасыз ету, құмның үстімен жалаң аяқ 2-3 минут жүргізу (алдын ала оның тазалығы мен қауіпсіздігіне көз жеткізу). Жаз мезгілінде серуеннен кейін жуыну және аяқты жуу кезінде гигиеналық және шынықтыру шараларын үйлестіру, әр

		баланың денсаулық жағдайын және оның судың әсеріне бейімделу деңгейін ескеру. Арнайы шынықтыру шараларын ата-аналардың қалауымен, мектепке дейінгі үйымның әкімшілігі мен медициналық қызметкерлері шешімімен жүргізу.
	Сөйлеуді дамыту	<ul style="list-style-type: none"> - коммуникативтік дағдыларды дамыту үшін тілдік қарым-қатынас ортасын құру; - сөйлеуді және фонематикалық естуді дамыту; - баланың түсінетін және белсенді сөздік қорын қалыптастыру; - ересектердің, құрдастарының сөзіне еліктеу қабілетін дамыту; - балаларды алғашқы қарым-қатынас құралдарын (вербалды және вербалды емес) қолдануға үйрету; - үй жануарларының дыбыстарына еліктеу, дыбыстарды қайталау арқылы дыбыстау мәдениетін қалыптастыру; - 2-3 сөзден тұратын тіркестерді құрастыруға, грамматикалық түрлерді қолдануға үйрету.
	Көркем әдебиет	<ul style="list-style-type: none"> - коммуникативтік дағдыларды дамыту үшін тілдік қарым-қатынас ортасын құру; - сөйлеуді және фонематикалық естуді дамыту; - баланың түсінетін және белсенді сөздік қорын қалыптастыру; - ересектердің, құрдастарының сөзіне еліктеу қабілетін дамыту; - балаларды алғашқы қарым-қатынас құралдарын (вербалды және вербалды емес) қолдануға үйрету; - үй жануарларының дыбыстарына еліктеу, дыбыстарды қайталау арқылы дыбыстау мәдениетін қалыптастыру; - 2-3 сөзден тұратын тіркестерді құрастыруға, грамматикалық түрлерді қолдануға

		<p>үйрету.</p> <p>Көрнекіліксіз таныс мазмұны қарапайым шығармаларды тыңдау, олардың мазмұнына эмоциямен жауап беру, шығарма мәтінінің кейбір сөздерін қайталау және мазмұнында айтылатын қарапайым әрекеттерді, дыбысқа еліктеу мен ойын әрекеттерін орындау.</p>
	Сенсорика	<ul style="list-style-type: none"> - заттарды өзіне тән қасиеттері бойынша зерттеу; - заттардың қасиеттері бойынша ұғымдарды қалыптастыру; - сенсорлық қабілеттерін қалыптастыру; - көру-есту түйсігін, қабылдау, есте сақтау, көрнекі-әрекеттік ойлау, қиял, зейінді дамыту; - түрлі балалар әрекеттерінде көз бен қол үйлесімділігін, қолдардың ұсақ моторикасын дамыту; - интелектуалды сезімді тәрбиелеу (жаңаны тануда қуанышқа бөлену).
	Қоршаған ортамен таныстыру	<ul style="list-style-type: none"> - балалардың қоршаған ортамен танысуына, бейімделуіне, ересектермен және құрдастарымен мейірімді қарым-қатынас орнатуына жағдай жасау; - баланың өз отбасының мүшесі екенін сезінуіне ықпал ету; - қоршаған ортаның заттары мен табигат құбылыстары жайлы бастапқы түсініктерді қалыптастыру; - тіршілік иелерін бақылау және оларға қамқорлық жасауға баулу; - балаларды әлеуметтендіру үшін икемді дамытушы заттық-кеңістіктік орта құру; - баланы әрекет түрлеріне, ойын арқылы өзіне - өзі қызмет көрсетуге, адамгершілік құндылықтарға баулу;

		<ul style="list-style-type: none"> - айналасындағы заттық ортаға қызығушылықты қалыптастыру; - мінез-құлыш мәдениетінің қарапайым дағдыларын (амандасу, қоштасу, алғыс айтуды), құрдастарымен өзара әрекеттің бастапқы дағдыларын қалыптастыруға ықпал ету. <p>Ата-анасы мен өзіне жақын отбасы мүшелерін (анасы, әкесі, ағасы, апасы, әжесі, атасы) тану, қоршаған кеңістікті (бөлме – пәтер, үй – кіреберіс, аулабалалар алаңы) бағдарлау, құнделікті тұрмыста жиі қолданылатын заттарды тану.</p>
	Мұсіндеу	<ul style="list-style-type: none"> - шығармашылық әрекет түрлеріне қызығушылықтарын ояту; - балалардың байқампаздығын дамыту; - көрнекі-қимылдық ойлауды, есті, қиялды, зейінді, қабылдауды дамыту; - қоршаған орта туралы түсініктерін байыту. <p>Балаларды жалпақ, дөңгелек пішіндерді мұсіндей білуге, өз қалауы бойынша алынған пішіндерді құрастыруды, материалдарды ұқыпты қолдана білуге үйрету.</p>
	Музыка	<ul style="list-style-type: none"> - музыкаға, ән салуға, музыкалық-ырғақтық қимылдарға қызығушылықты қалыптастыру. <p>Музыка тыңдау.</p> <p>Әннің әуені мен сөздерін тыңдау, музыкалық шығарманы, көңілді және баяу сипаттағы әндерді эмоционалды қабылдау.</p> <p>Ән айтуды.</p> <p>Айналадағы дыбыстарға еліктеу арқылы ән айтуда қызығушылықты ояту (мысалы: мысық мияулайды, ара ызындаиды). Ән айтуда балаларды белсенділік танытуға ынталандыру, ересектің орындауындағы әннің сөздерін</p>

бірге қосылып айту (дыбыстарға елктеу, сөз тіркестерін қайталау).
 Музыкалық ырғақты-қимылдар.
 Музыкамен жүру, жүгіру, заттармен қарапайым қимылдар орындау: жалаушаны жоғары көтеру, оларды желбірету, сылдырмақты сылдырлату, ересектердің көрсетуі бойынша қарапайым би қимылдарын орындау. Қимылдарды ойын әрекеттерінде қайталау, оларды дыбыстармен және сөздермен сүйемелдеу.
 Балалар музыкалық аспаптарында ойнау.
 Қоңырау, сылдырмақ, асатаяқ аспаптарын сылдырлатып ойнауға (қаттыақырын сылдырлату) үйрету. Барабан және ағаш қасықтарды соғып ойнау.

Айы	Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің мақсаты
Ақпан	Дене шынықтыру	<ul style="list-style-type: none"> - балалардың өмірін қорғауға және денсаулықты нығайтуға, ағзаның үйлесімді психофизикалық дамуы үшін жағдай жасау; - денениң өсуі мен дамуының табиги процестерін жетілдіру, қимылқозғалыстарға деген биологиялық қажеттіліктерін қанағаттандыру, дene белсенділігін дамытуға жағдай жасау; - балалардың күн тәртібіне, қоршаған орта жағдайларына бейімделуі үшін жағдайлар жасау; - жүру, жүгіру, өрмелеву, лақтыру, секіру, тепе-тендікті жетілдіруге мүмкіндік беретін негізгі қимыл түрлерін дамыту;

- денсаулықты нығайтуға ықпал ететін мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру;
- дene шынықтыру мен дene белсенділігіне қатысуға, дербес қимыл әрекетін орындауға қызығушылықты арттыру;
- қарапайым қауіпсіздік ережелерін сақтау.

Жұру және тепе-тендік сақтау жаттығулары. Еденнен бір шеті 15–20 сантиметр жоғары қойылған тақтайдың үстімен (ені 20 сантиметр, ұзындығы

1,5–2 метр), текшелердің, кегльдердің, құрсаулардың, таяқтардың арасымен топпен жұру; құрсаудан құрсауға өтүге үйрету; жұмсақ модульге немесе гимнастикалық скамейкаға көтерілуғе және одан түсуге үйрету. Еденнен 12–18 сантиметр жоғары көтерілген арқаннан немесе таяқтан аттап жұру.

Мәдени-гигиеналық дағдылар

Гигиеналық талаптарды сақтау бойынша жұмысты жалғастыру. Үстел басына қолды жуғаннан кейін отыру, орындыққа өзі отырып, одан өзі тұру, тамақты төгіп-шашпай ұқыпты ішу, тамақтанып болғаннан кейін майлықты қолдану, орындықты жылжыту, алғыс айту. Жуыну кезінде қолдарын (алақандарын бір-біріне үйкелеу) және бетін алақандарымен жуу, ересектердің көмегімен беті-қолдарын сұрту. Киініп-шешіну кезінде киімдерін белгілі тәртіппен шешу және киу, оларды дұрыс бүктеу.

Тұбекке сұрану, өз түбегінің орнын білу, тек өз түбегіне отыру.

Ескерткен кезде қол орамалды қалтасынан өзі алып, мұрнын сұрту және қайта салу.

Мәдени-гигиеналық дағдылар

Гигиеналық талаптарды сақтау бойынша жұмысты жалғастыру. Үстел басына қолды жуғаннан кейін отыру, орындыққа өзі отырып, одан өзі тұру, тамақты төгіп-шашпай ұқыпты ішү, тамақтанып болғаннан кейін майлықты қолдану, орындықты жылжыту, алғыс айту. Жуыну кезінде қолдарын (алақандарын бір-біріне үйкелеу) және бетін алақандарымен жуу, ересектердің көмегімен беті-қолдарын сұрту. Киініп-шешінү кезінде киімдерін белгілі тәртіппен шешу және киу, оларды дұрыс бүктеу.

Тұбекке сұрану, өз түбегінің орнын білу, тек өз түбегіне отыру.

Ескерткен кезде қол орамалды қалтасынан өзі алып, мұрнын сұрту және қайта салу.

Жалпы дамытушы жаттығулар: қолды жоғары көтеріп, төмен түсіру, қолды алға созу, қолды арқаға қою, бұгу және қайта жазу, қолдың білектерін сермеу, айналдыру, қолдың алақандарын жоғары, төмен қарату, саусақтарды жұмып, ашу, ұсақ заттарды саусақтарымен іліп алу, отырып және тұрып онға, солға бұрылу, заттарды бір-біріне беру, алға еңкею және тұзу тұру, таяныштан ұстап, жүрелеп отыру, секіру.

Сауықтыру-шынықтыру шаралары.

Сауықтыру-шынықтыру шараларын табиғи факторларды (ая, күн, су) пайдаланып, жүргізу. Топ бөлмелерінде тұрақты аяу температурасын

	<p>(+21-22°C) сақтау, балаларға жеңіл киімдер кигізу. Ұйқыдан кейін және күні бойы киініп-шешіну кезінде балаларды шынықтыруды жүзеге асыру. Ауа-райы жағдайын ескере отырып, күн сайын серуендер ұйымдастыру. Жауын-шашынды күндері балалармен жабық қысқы бақта қимылды ойындар ұйымдастыру. Жылдың жылы мезгілінде серуенде балалардың күн сәулесінің астында (3-5 минут) болуын қамтамасыз ету, құмның үстімен жалаң аяқ 2-3 минут жүргізу (алдын ала оның тазалығы мен қауіпсіздігіне көз жеткізу). Жаз мезгілінде серуеннен кейін жуыну және аяқты жуу кезінде гигиеналық және шынықтыру шараларын үйлестіру, әр баланың денсаулық жағдайын және оның судың әсеріне бейімделу деңгейін ескеру. Арнайы шынықтыру шараларын ата-аналардың қалауымен, мектепке дейінгі ұйымның әкімшілігі мен медициналық қызметкерлері шешімімен жүргізу.</p>
	<p>Сөйлеуді дамыту</p> <ul style="list-style-type: none"> - коммуникативтік дағдыларды дамыту үшін тілдік қарым-қатынас ортасын құру; - сөйлеуді және фонематикалық естуді дамыту; - баланың түсінетін және белсенді сөздік қорын қалыптастыру; - ересектердің, құрдастарының сөзіне еліктеу қабілетін дамыту; - балаларды алғашқы қарым-қатынас құралдарын (вербалды және вербалды емес) қолдануға үйрету; - үй жануарларының дыбыстарына еліктеу, дыбыстарды қайталау арқылы дыбыстау мәдениетін қалыптастыру; - 2-3 сөзден тұратын тіркестерді құрастыруға, грамматикалық түрлерді

		қолдануға үйрету.
	Көркем әдебиет	<ul style="list-style-type: none"> - коммуникативтік дағдыларды дамыту үшін тілдік қарым-қатынас ортасын құру; - сөйлеуді және фонематикалық естуді дамыту; - баланың түсінетін және белсенді сөздік қорын қалыптастыру; - ересектердің, құрдастарының сөзіне еліктеу қабілетін дамыту; - балаларды алғашқы қарым-қатынас құралдарын (вербалды және вербалды емес) қолдануға үйрету; - үй жануарларының дыбыстарына еліктеу, дыбыстарды қайталау арқылы дыбыстау мәдениетін қалыптастыру; - 2-3 сөзден тұратын тіркестерді құрастыруға, грамматикалық түрлерді қолдануға үйрету. <p>Көрнекіліксіз таныс мазмұны қарапайым шығармаларды тыңдау, олардың мазмұнына эмоциямен жауап беру, шығарма мәтінінің кейбір сөздерін қайталау және мазмұнында айтылатын қарапайым әрекеттерді, дыбысқа еліктеу мен ойын әрекеттерін орындау.</p>
	Сенсорика	<ul style="list-style-type: none"> - заттарды өзіне тән қасиеттері бойынша зерттеу; - заттардың қасиеттері бойынша ұғымдарды қалыптастыру; - сенсорлық қабілеттерін қалыптастыру; - көру-есту түйсігін, қабылдау, есте сақтау, көрнекі-әрекеттік ойлау, қиял, зейінді дамыту; - түрлі балалар әрекеттерінде көз бен қол үйлесімділігін, қолдардың ұсақ

	<p>моторикасын дамыту;</p> <ul style="list-style-type: none"> - интелектуалды сезімді тәрбиелеу (жаңаны тануда қуанышқа бөлөну). Тиісті пішіндегі (дөңгелек, шаршы) қораптар мен қобдишаларға қақпақтарды таңдау, екі бөліктен тұратын қылған суреттерді жинау. Күрделі заттармен әрекеттерді орындау – сақиналары бар таяқшамен, торлы дorbамен, күрекшемен сәйкес келетін ойыншықтар мен шарларды жылжыту, алу және орындарын ауыстыра білу, қазықшаларды ылғал құмға балғамен қағып, кіргізе білу.
Коршаған ортамен таныстыру	<ul style="list-style-type: none"> - балалардың қоршаған ортамен танысусына, бейімделуіне, ересектермен және құрдастарымен мейірімді қарым-қатынас орнатуына жағдай жасау; - баланың өз отбасының мүшесі екенін сезінуіне ықпал ету; - қоршаған ортаның заттары мен табигат құбылыстары жайлы бастапқы түсініктерді қалыптастыру; - тіршілік иелерін бақылау және оларға қамқорлық жасауға баулу; - балаларды әлеуметтендіру үшін икемді дамытушы заттық-кеңістіктік орта құру; - баланы әрекет түрлеріне, ойын арқылы өзіне - өзі қызмет көрсетуге, адамгершілік құндылықтарға баулу; - айналасындағы заттық ортаға қызығушылықты қалыптастыру; - мінез-құлық мәдениетінің қарапайым дағдыларын (амандасу, қоштасу, алғыс айтуды), құрдастарымен өзара әрекеттің бастапқы дағдыларын қалыптастыруға ықпал ету. <p>Ересектермен (дауысын тыңдау, қимылдана еліктеу, одан көмек сұрай)</p>

		<p>және құрдастарымен (әрекетін бақылау, ойнап отырған құрдасының жаңына бару, ойыншықтарын алмастыру, өзара келісім бойынша оларды тартып алмай, сұрап алу) өзара әрекет етуге баулу, балалар мен ересектердің бірлескен ойындарына жағдай жасау (доппен, құммен, сумен ойнау). Мінез-құлық мәдениетінің дағдыларын қалыптастыру: амандасу, қоштасу, алғыс айту. Баланың құрдастарына деген мейірімді қарым-қатынасын үлгі ету.</p> <p>Жанашырлық пен елгезектік танытуға баулу.</p>
	Мұсіндеу	<ul style="list-style-type: none"> - шығармашылық әрекет түрлеріне қызығушылықтарын ояту; - балалардың байқампаздығын дамыту; - көрнекі-қимылдық ойлауды, есті, қиялды, зейінді, қабылдауды дамыту; - қоршаған орта туралы түсініктерін байыту. <p>Балаларды жалпақ, дөңгелек пішіндерді мұсіндей білуге, өз қалауы бойынша алынған пішіндерді құрастыруды, материалдарды ұқыпты қолдана білуге үйрету.</p>
	Музыка	<ul style="list-style-type: none"> - музыкаға, ән салуға, музыкалық-ыргақтық қимылдарға қызығушылықты қалыптастыру. <p>Музыка тыңдау.</p> <p>Әннің әуені мен сөздерін тыңдау, музыкалық шығарманы, көнілді және баяу сипаттағы әндерді эмоционалды қабылдау.</p> <p>Ән айту.</p>

		<p>Айналадағы дыбыстарға еліктеу арқылы ән айтуға қызығушылықты ояту (мысалы: мысық мияулайды, ара ызыңдайды). Ән айту кезінде балаларды белсенділік танытуға ынталандыру, ересектің орындаудағы әннің сөздерін бірге қосылып айту (дыбыстарға еліктеу, сөз тіркестерін қайталау).</p> <p>Музыкалық ырғақты-қимылдар.</p> <p>Музыкамен жүру, жүгіру, заттармен қарапайым қимылдар орындау: жалаушаны жоғары көтеру, оларды желбірету, сылдырмақты сылдырлату, ересектердің көрсетуі бойынша қарапайым би қимылдарын орындау. Қимылдарды ойын әрекеттерінде қайталау, оларды дыбыстармен және сөздермен сүйемелдеу.</p> <p>Балалар музыкалық аспаптарында ойнау.</p> <p>Қоңырау, сылдырмақ, асатаяқ аспаптарын сылдырлатып ойнауға (қаттыақырын сылдырлату) үйрету. Барабан және ағаш қасықтарды соғып ойнау.</p>
--	--	--

Айы	Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің мақсаты
Наурыз	Дене шынықтыру	<ul style="list-style-type: none"> - балалардың өмірін қорғауға және денсаулықты нығайтуға, ағзаның үйлесімді психофизикалық дамуы үшін жағдай жасау; - дененің өсуі мен дамуының табиғи процестерін жетілдіру, қимылқозғалыстарға деген биологиялық қажеттіліктерін

қанағаттандыру, дene белсенділігін дамытуға жағдай жасау;

- балалардың күн тәртібіне, қоршаған орта жағдайларына бейімделуі үшін жағдайлар жасау;
- жүрү, жүгіру, өрмелеу, лақтыру, секіру, тепе-тендікті жетілдіруге мүмкіндік беретін негізгі қимыл түрлерін дамыту;
- денсаулықты нығайтуға ықпал ететін мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру;
- дene шынықтыру мен дene белсенділігіне қатысуға, дербес қимыл әрекетін орындауға қызығушылықты арттыру;
- қарапайым қауіпсіздік ережелерін сақтау.

Еңбектеу, өрмелеу. Бөренеден (диаметрі 15-20 сантиметр) аттап өту, 35-40 сантиметр жоғары қойылған арқанның астынан еңбектеу, құрсаудан еңбектеп өту (диаметрі 45 сантиметр).

Мәдени-гигиеналық дағдылар

Гигиеналық талаптарды сақтау бойынша жұмысты жалғастыру. Үстел басына қолды жуғаннан кейін отыру, орындыққа өзі отырып, одан өзі тұру, тамақты төгіп-шашпай ұқыпты ішу, тамақтанып болғаннан кейін майлықты қолдану, орындықты жылжыту, алғыс айту. Жуыну кезінде қолдарын (алақандарын бір-біріне үйкелеу) және бетін алақандарымен жуу, ересектердің көмегімен беті-қолдарын сұрту. Киініп-шешінү кезінде киімдерін белгілі тәртіппен шешу және кию, оларды дұрыс бүктеу.

Тұбекке сұрану, өз түбегінің орнын білу, тек өз түбегіне отыру.
Ескерткен кезде қол орамалды қалтасынан өзі алып, мұрнын сұрту және қайта салу.

Мәдени-гигиеналық дағдылар

Гигиеналық талаптарды сақтау бойынша жұмысты жалғастыру. Үстел басына қолды жуғаннан кейін отыру, орындыққа өзі отырып, одан өзі тұру, тамақты төгіп-шашпай ұқыпты ішу, тамақтанып болғаннан кейін майлықты қолдану, орындықты жылжыту, алғыс айту. Жуыну кезінде қолдарын (алақандарын бір-біріне үйкелеу) және бетін алақандарымен жуу, ересектердің көмегімен беті-қолдарын сұрту. Киініп-шешінү кезінде киімдерін белгілі тәртіппен шешу және кию, оларды дұрыс бүктеу.

Тұбекке сұрану, өз түбегінің орнын білу, тек өз түбегіне отыру.
Ескерткен кезде қол орамалды қалтасынан өзі алып, мұрнын сұрту және қайта салу.

Жалпы дамытушы жаттығулар: қолды жоғары көтеріп, тәмен түсіру, қолды алға созу, қолды арқаға қою, бұгу және қайта жазу, қолдың білектерін сермеу, айналдыру, қолдың алақандарын жоғары, тәмен қарату, саусақтарды жұмып, ашу, ұсақ заттарды саусақтарымен іліп алу, отырып және тұрып онға, солға бұрылу, заттарды бір-біріне беру, алға енкею және тұзу тұру, таяныштан ұстап, жүрелеп отыру, секіру.

Сауықтыру-шынықтыру шаралары.

Сауықтыру-шынықтыру шараларын табиғи факторларды (аяу, күн, су)

		<p>пайдаланып, жүргізу. Топ бөлмелерінде тұрақты ауа температуrasын (+21-22°C) сақтау, балаларға жеңіл киімдер кигізу. Ұйқыдан кейін және күні бойы киініп-шешіну кезінде балаларды шынықтыруды жүзеге асыру. Ауа-райы жағдайын ескере отырып, күн сайын серуендер ұйымдастыру. Жауын-шашынды күндері балалармен жабық қысқы бақта қимылды ойындар ұйымдастыру. Жылдың жылы мезгілінде серуенде балалардың күн сәулесінің астында (3-5 минут) болуын қамтамасыз ету, құмның ұстімен жалаң аяқ 2-3 минут жүргізу (алдын ала оның тазалығы мен қауіпсіздігіне көз жеткізу). Жаз мезгілінде серуеннен кейін жуыну және аяқты жуу кезінде гигиеналық және шынықтыру шараларын үйлестіру, әр баланың денсаулық жағдайын және оның судың әсеріне бейімделу деңгейін ескеру. Арнайы шынықтыру шараларын ата-аналардың қалауымен, мектепке дейінгі ұйымның әкімшілігі мен медициналық қызметкерлері шешімімен жүргізу.</p>
	Сөйлеуді дамыту	<ul style="list-style-type: none"> - коммуникативтік дағдыларды дамыту үшін тілдік қарым-қатынас ортасын құру; - сөйлеуді және фонематикалық естуді дамыту; - баланың түсінетін және белсенді сөздік қорын қалыптастыру; - ересектердің, құрдастарының сөзіне еліктеу қабілетін дамыту; - балаларды алғашқы қарым-қатынас құралдарын (вербалды және вербалды емес) қолдануға үйрету; - Ұй жануарларының дыбыстарына еліктеу, дыбыстарды қайталау

		<p>арқылы дыбыстау мәдениетін қалыптастыру;</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2-3 сөзден тұратын тіркестерді құрастыруға, грамматикалық түрлерді қолдануға үйрету.
	Көркем әдебиет	<ul style="list-style-type: none"> - коммуникативтік дағдыларды дамыту үшін тілдік қарым-қатынас ортасын құру; - сөйлеуді және фонематикалық естуді дамыту; - баланың түсінетін және белсенді сөздік қорын қалыптастыру; - ересектердің, құрдастарының сөзіне еліктеу қабілетін дамыту; - балаларды алғашқы қарым-қатынас құралдарын (вербалды және вербалды емес) қолдануға үйрету; - үй жануарларының дыбыстарына еліктеу, дыбыстарды қайталау арқылы дыбыстау мәдениетін қалыптастыру; - 2-3 сөзден тұратын тіркестерді құрастыруға, грамматикалық түрлерді қолдануға үйрету. <p>Ересектің көмегімен тақпақтарды, қысқа өлеңдерді және әңгімелер мен ертегілердің мазмұнын қайталап айту, көркем шығарма мазмұны бойынша қойылымдарға қатысу. Таныс шығармалар мазмұнына сәйкес ойын әрекеттерін орындау, драмалық ойындарға, қойылымдарға қатысуға баулу, ондағы игерген тәжірибелерін еркін ойындарда қолдануға мүмкіндік беру. Үстел үсті, саусақ театрларын өз бетінше ойнау.</p>
	Сенсорика	<ul style="list-style-type: none"> - заттарды өзіне тән қасиеттері бойынша зерттеу;

	<ul style="list-style-type: none"> - заттардың қасиеттері бойынша ұғымдарды қалыптастыру; - сенсорлық қабілеттерін қалыптастыру; - көру-есту түйсігін, қабылдау, есте сақтау, көрнекі-әрекеттік ойлау, қиял, зейінді дамыту; - түрлі балалар әрекеттерінде көз бен қол үйлесімділігін, қолдардың ұсақ моторикасын дамыту; - интелектуалды сезімді тәрбиелеу (жаңаны тануда қуанышқа бөлену). Тиісті пішіндегі (дөңгелек, шаршы) қораптар мен қобдишаларға қақпақтарды таңдау, екі бөліктен тұратын қылған суреттерді жинау. Күрделі заттармен әрекеттерді орындау – сақиналары бар таяқшамен, торлы дорбамен, күрекшемен сәйкес келетін ойыншықтар мен шарларды жылжыту, алу және орындарын ауыстыра білу, қазықшаларды ылғал құмға балғамен қағып, кіргізе білу.
Көршіған ортамен таныстыру	<ul style="list-style-type: none"> - балалардың қоршыған ортамен танысуына, бейімделуіне, ересектермен және құрдастарымен мейірімді қарым-қатынас орнатуына жағдай жасау; - баланың өз отбасының мүшесі екенін сезінуіне ықпал ету; - қоршыған ортаның заттары мен табиғат құбылыстары жайлы бастапқы түсініктерді қалыптастыру; - тіршілік иелерін бақылау және оларға қамқорлық жасауға баулу; - балаларды әлеуметтендіру үшін икемді дамытушы заттық-кеңістіктік орта құру; - баланы әрекет түрлеріне, ойын арқылы өзіне - өзі қызмет көрсетуге, адамгершілік құндылықтарға баулу;

		<ul style="list-style-type: none"> - айналасындағы заттық ортаға қызығушылықты қалыптастыру; - мінез-құлық мәдениетінің қарапайым дағдыларын (амандасу, қоштасу, алғыс айтуды), құрдастарымен өзара әрекеттің бастапқы дағдыларын қалыптастыруға ықпал ету. <p>Құрдастары мен айналасындағы ересектердің көңіл-күйіне сәйкес жауап беру (күлімсіреу – қуаныш, жылау – реніш). Өлі табиғат заттарының қасиеттерін (су, құм, тас) ойын арқылы түсіну (суды құю, төгу, шашу, құмды салу, шашу, жинау, мұсіндеу, тасты жинау, қалау). Табиғаттағы аяу-райы құбылыстарын бақылау (жаңбыр, жел, күннің жарқырауы, қар). Көгөністер (қызанақ, қияр, сәбіз) мен жемістердің (алма, алмұрт, шие, өрік) сыртқы түрін тану және атауларын білу. Өсімдіктердің (ағаш, жапырақ, гүл) өзін немесе оларды суретінен тану және атау.</p>
	Мұсіндеу	<ul style="list-style-type: none"> - шығармашылық әрекет түрлеріне қызығушылықтарын ояту; - балалардың байқампаздығын дамыту; - көрнекі-қимылдық ойлауды, есті, қиялды, зейінді, қабылдауды дамыту; - қоршаған орта туралы түсініктерін байыту. <p>Балаларды жалпақ, дөңгелек пішіндерді мұсіндей білуге, өз қалауы бойынша алынған пішіндерді құрастыруды, материалдарды ұқыпты қолдана білуге үйрету.</p>
	Музыка	<ul style="list-style-type: none"> - музыкаға, ән салуға, музыкалық-ыргақтық қимылдарға қызығушылықты қалыптастыру.

	<p>Музыка тыңдау.</p> <p>Эннің әуені мен сөздерін тыңдау, музыкалық шығарманы, көнілді және баяу сипаттағы әндерді эмоционалды қабылдау.</p> <p>Ән айту.</p> <p>Айналадағы дыбыстарға еліктеу арқылы ән айтуға қызығушылықты ояту (мысалы: мысық мияулайды, ара ызыңдайды). Ән айту кезінде балаларды белсенділік танытуға ынталандыру, ересектің орындаудағы әннің сөздерін бірге қосылып айту (дыбыстарға еліктеу, сөз тіркестерін қайталау).</p> <p>Музыкалық ырғақты-қимылдар.</p> <p>Музыкамен жүру, жүгіру, заттармен қарапайым қимылдар орындау: жалаушаны жоғары көтеру, оларды желбірету, сылдырмақты сылдырлату, ересектердің көрсетуі бойынша қарапайым би қимылдарын орындау. Қимылдарды ойын әрекеттерінде қайталау, оларды дыбыстармен және сөздермен сүйемелдеу.</p> <p>Балалар музыкалық аспаптарында ойнау.</p> <p>Қоңырау, сылдырмақ, асатаяқ аспаптарын сылдырлатып ойнауға (қаттыақырын сылдырлату) үйрету. Барабан және ағаш қасықтарды соғып ойнау.</p>
--	---

Айы	Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің мақсаты
-----	------------------------------	--------------------------------------

Сәуір	<p>Дене шынықтыру</p>	<ul style="list-style-type: none"> - балалардың өмірін қорғауға және денсаулықты нығайтуға, ағзаның үйлесімді психофизикалық дамуы үшін жағдай жасау; - дененің өсуі мен дамуының табиғи процестерін жетілдіру, қимылқозғалыстарға деген биологиялық қажеттіліктерін қанағаттандыру, дене белсенділігін дамытуға жағдай жасау; - балалардың күн тәртібіне, қоршаған орта жағдайларына бейімделуі үшін жағдайлар жасау; - жұру, жүгіру, өрмелеву, лақтыру, секіру, тепе-тендікті жетілдіруге мүмкіндік беретін негізгі қимыл түрлерін дамыту; - денсаулықты нығайтуға ықпал ететін мәдени-гигиеналық дағдыларды қалыптастыру; - дene шынықтыру мен дene белсенділігіне қатысуға, дербес қимыл әрекетін орындауға қызығушылықты арттыру; - қарапайым қауіпсіздік ережелерін сақтау. <p>Еңбектеу, өрмелеву. Бөренеден (диаметрі 15-20 сантиметр) аттап өту, 35-40 сантиметр жоғары қойылған арқанның астынан еңбектеу, құрсаудан еңбектеп өту (диаметрі 45 сантиметр).</p> <p>Мәдени-гигиеналық дағдылар</p> <p>Гигиеналық талаптарды сақтау бойынша жұмысты жалғастыру. Үстел басына қолды жуғаннан кейін отыру, орындыққа өзі отырып, одан өзі тұру, тамақты төгіп-шашпай ұқыпты ішу, тамақтанып болғаннан кейін майлықты қолдану, орындықты жылжыту, алғыс айтту. Жуыну кезінде қолдарын</p>
-------	-----------------------	---

(алақандарын бір-біріне үйкелеу) және бетін алақандарымен жуу, ересектердің көмегімен беті-қолдарын сұрту. Киініп-шешіну кезінде киімдерін белгілі тәртіппен шешу және кио, оларды дұрыс бұктеу. Түбекке сұрану, өз түбегінің орнын білу, тек өз түбегіне отыру. Ескерткен кезде қол орамалды қалтасынан өзі алғып, мұрнын сұрту және қайта салу.

Мәдени-гигиеналық дағдылар

Гигиеналық талаптарды сақтау бойынша жұмысты жалғастыру. Үстел басына қолды жуғаннан кейін отыру, орындыққа өзі отырып, одан өзі тұру, тамақты төгіп-шашпай ұқыпты ішу, тамақтанып болғаннан кейін майлышты қолдану, орындықты жылжыту, алғыс айтту. Жуыну кезінде қолдарын (алақандарын бір-біріне үйкелеу) және бетін алақандарымен жуу, ересектердің көмегімен беті-қолдарын сұрту. Киініп-шешіну кезінде киімдерін белгілі тәртіппен шешу және кио, оларды дұрыс бұктеу.

Түбекке сұрану, өз түбегінің орнын білу, тек өз түбегіне отыру. Ескерткен кезде қол орамалды қалтасынан өзі алғып, мұрнын сұрту және қайта салу.

Жалпы дамытушы жаттығулар: қолды жоғары көтеріп, төмен түсіру, қолды алға созу, қолды арқаға қою, бұту және қайта жазу, қолдың білектерін сермеу, айналдыру, қолдың алақандарын жоғары, төмен қарату, саусақтарды жұмып, ашу, ұсақ заттарды саусақтарымен іліп алу, отырып және тұрып онға, солға бұрылу, заттарды бір-біріне беру, алға еңкею және тұзу тұру, таяныштан ұстап, жүрелеп отыру, секіру.

Сауықтыру-шынықтыру шаралары.

Сауықтыру-шынықтыру шараларын табиғи факторларды (ая, күн, су)

		<p>пайдаланып, жүргізу. Топ бөлмелерінде тұрақты ауа температурасын (+21-22°C) сақтау, балаларға женіл киімдер кигізу. Ұйқыдан кейін және күні бойы киініп-шешіну кезінде балаларды шынықтыруды жүзеге асыру. Ауа-райы жағдайын ескере отырып, күн сайын серуендер ұйымдастыру. Жауын-шашыңды күндері балалармен жабық қысқы бақта қимылды ойындар ұйымдастыру. Жылдың жылы мезгілінде серуенде балалардың күн сәулесінің астында (3-5 минут) болуын қамтамасыз ету, құмның үстімен жалаң аяқ 2-3 минут жүргізу (алдын ала оның тазалығы мен қауіпсіздігіне көз жеткізу). Жаз мезгілінде серуеннен кейін жуыну және аяқты жуу кезінде гигиеналық және шынықтыру шараларын үйлестіру, әр баланың денсаулық жағдайын және оның судың әсеріне бейімделу деңгейін ескеру. Арнайы шынықтыру шараларын ата-аналардың қалауымен, мектепке дейінгі үйымның әкімшілігі мен медициналық қызметкерлері шешімімен жүргізу.</p>
	Сөйлеуді дамыту	<ul style="list-style-type: none"> - коммуникативтік дағдыларды дамыту үшін тілдік қарым-қатынас ортасын құру; - сөйлеуді және фонематикалық естуді дамыту; - баланың түсінетін және белсенді сөздік қорын қалыптастыру; - ересектердің, құрдастарының сөзіне еліктеу қабілетін дамыту; - балаларды алғашқы қарым-қатынас құралдарын (вербалды және вербалды емес) қолдануға үйрету; - үй жануарларының дыбыстарына еліктеу, дыбыстарды қайталау арқылы дыбыстай мәдениетін қалыптастыру; - 2-3 сөзден тұратын тіркестерді құрастыруға, грамматикалық түрлерді

		қолдануға үйрету.
	Көркем әдебиет	<ul style="list-style-type: none"> - коммуникативтік дағдыларды дамыту үшін тілдік қарым-қатынас ортасын құру; - сөйлеуді және фонематикалық естуді дамыту; - баланың түсінетін және белсенді сөздік қорын қалыптастыру; - ересектердің, құрдастарының сөзіне еліктеу қабілетін дамыту; - балаларды алғашқы қарым-қатынас құралдарын (вербалды және вербалды емес) қолдануға үйрету; - үй жануарларының дыбыстарына еліктеу, дыбыстарды қайталау арқылы дыбыстау мәдениетін қалыптастыру; - 2-3 сөзден тұратын тіркестерді құрастыруға, грамматикалық түрлерді қолдануға үйрету. <p>Кітаптардағы суреттерді өз бетінше қарастыруға, ондағы таныс кейіпкерлерді көрсетуге мүмкіндік беру. Көркем сөзге, мәнерлеп сөйлеуге қызығушылықты ояту.</p>
	Сенсорика	<ul style="list-style-type: none"> - заттарды өзіне тән қасиеттері бойынша зерттеу; - заттардың қасиеттері бойынша ұғымдарды қалыптастыру; - сенсорлық қабілеттерін қалыптастыру; - көру-есту түйсігін, қабылдау, есте сақтау, көрнекі-әрекеттік ойлау, қиял, зейінді дамыту; - түрлі балалар әрекеттерінде көз бен қол үйлесімділігін, қолдардың ұсақ моторикасын дамыту;

	<p>- интелектуалды сезімді тәрбиелеу (жаңаны тануда қуанышқа бөлену). Біртекті заттарды ортақ белгісі: пішіні, тұсі бойынша топтастыру, саусақтардың ұсақ моторикасын дамыту үшін заттармен әрекет жасау, дидактикалық ойындар барысында және тұрмыста балалардың сенсомоторлық «көз бен қолды» үйлестіру.</p>
Коршаған ортамен таныстыру	<ul style="list-style-type: none"> - балалардың қоршаған ортамен танысуына, бейімделуіне, ересектермен және құрдастарымен мейірімді қарым-қатынас орнатуына жағдай жасау; - баланың өз отбасының мүшесі екенін сезінуіне ықпал ету; - қоршаған ортаның заттары мен табиғат құбылыстары жайлы бастапқы түсініктерді қалыптастыру; - тіршілік иелерін бақылау және оларға қамқорлық жасауға баулу; - балаларды әлеуметтендіру үшін икемді дамытушы заттық-кеңістіктік ортақшы; - баланы әрекет түрлеріне, ойын арқылы өзіне - өзі қызмет көрсетуге, адамгершілік құндылықтарға баулу; - айналасындағы заттық ортаға қызығушылықты қалыптастыру; - мінез-құлыш мәдениетінің қарапайым дағдыларын (амандасу, қоштасу, алғыс айту), құрдастарымен өзара әрекеттің бастапқы дағдыларын қалыптастыруға ықпал ету. <p>Көгөністер (қызанақ, қияр, сәбіз) мен жемістердің (алма, алмұрт, шие, өрік) сыртқы түрін тану және атауларын білу. Өсімдіктердің (агаш, жапырақ, гүл) өзін немесе оларды суретінен тану және атау. Қоршаған ортадағы жануарларға (лақ, бота, құлыш), құстарға (тауық, үйрек, қаз)</p>

		<p>қызығушылықты ояту, олардың дene бөліктерін (басы, көздері, құлақтары, құйрығы, аяқтары, қанаттары) табу, дауыстарын салу, қимылдарын бақылау, қимылдарды ойындарда қайталау.</p>
	Мұсіндеу	<ul style="list-style-type: none"> - шығармашылық әрекет түрлеріне қызығушылықтарын ояту; - балалардың байқампаздығын дамыту; - көрнекі-қимылдық ойлауды, есті, қиялды, зейінді, қабылдауды дамыту; - қоршаған орта туралы түсініктерін байыту. <p>Балаларды жалпақ, дөңгелек пішіндерді мұсіндей білуге, өз қалауы бойынша алынған пішіндерді құрастыруды, материалдарды ұқыпты қолдана білуге үйрету.</p>
	Музыка	<ul style="list-style-type: none"> - музыкаға, ән салуға, музыкалық-ырғақтық қимылдарға қызығушылықты қалыптастыру. <p>Музыка тыңдау.</p> <p>Әннің әуені мен сөздерін тыңдау, музыкалық шығарманы, көңілді және баяу сипаттағы әндерді эмоционалды қабылдау.</p> <p>Ән айту.</p> <p>Айналадағы дыбыстарға еліктеу арқылы ән айтуға қызығушылықты ояту (мысалы: мысық мияулайды, ара ызындаиды). Ән айту кезінде балаларды белсенділік танытуға ынталандыру, ересектің орындауындағы әннің сөздерін бірге қосылып айту (дыбыстарға еліктеу, сөз тіркестерін қайталау).</p> <p>Музыкалық ырғақтық-қимылдар.</p> <p>Музыкамен жүру, жүгіру, заттармен қарапайым қимылдар орындау:</p>

		<p>жалаушаны жоғары көтеру, оларды желбірету, сылдырмақты сылдырлату, ересектердің көрсетуі бойынша қарапайым би қимылдарын орындау. Қимылдарды ойын әрекеттерінде қайталау, оларды дыбыстармен және сөздермен сүйемелдеу.</p> <p>Балалар музикалық аспаптарында ойнау.</p> <p>Қоңырау, сылдырмақ, асатаяқ аспаптарын сылдырлатып ойнауға (қаттыақырын сылдырлату) үйрету. Барабан және ағаш қасықтарды соғып ойнау.</p>
--	--	--

Айы	Ұйымдастырылған іс-әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің мақсаты
Мамыр	Дене шынықтыру	<ul style="list-style-type: none"> - балалардың өмірін қорғауға және денсаулықты нығайтуға, ағзаның үйлесімді психофизикалық дамуы үшін жағдай жасау; - дененің өсуі мен дамуының табиғи процестерін жетілдіру, қимылқозғалыстарға деген биологиялық қажеттіліктерін қанағаттандыру, дене белсенділігін дамытуға жағдай жасау; - балалардың күн тәртібіне, қоршаған орта жағдайларына бейімделуі үшін жағдайлар жасау; - жүргү, жүгіру, өрмелеву, лақтыру, секіру, тепе-тендікті жетілдіруге мүмкіндік беретін негізгі қимыл түрлерін дамыту; - денсаулықты нығайтуға ықпал ететін мәдени-гигиеналық дағдыларды

қалыптастыру;

- дene шынықтыру мен дene белсенділігіне қатысуға, дербес қимыл әрекетін орындауға қызығушылықты арттыру;
- қарапайым қауіпсіздік ережелерін сақтау.

Домалату, лақтыру. Допты шағын төбешіктен домалату; допты тәрбиешіге, балаға домалату және лақтыру; допты алға, жоғары лақтыру, бала кеудесінің деңгейінде тартылған лентадан допты асыра лақтыру.

Мәдени-гигиеналық дағдылар

Гигиеналық талаптарды сақтау бойынша жұмысты жалғастыру. Үстел басына қолды жуғаннан кейін отыру, орындыққа өзі отырып, одан өзі тұру, тамақты төгіп-шашпай үқыпты ішу, тамақтанып болғаннан кейін майлықты қолдану, орындықты жылжыту, алғыс айту. Жуыну кезінде қолдарын (алақандарын бір-біріне үйкелеу) және бетін алақандарымен жуу, ересектердің көмегімен беті-қолдарын сұрту. Киініп-шешінү кезінде киімдерін белгілі тәртіппен шешу және киу, оларды дұрыс бүктеу.

Тұбекке сұрану, өз түбегінің орнын білу, тек өз түбегіне отыру. Ескерткен кезде қол орамалды қалтасынан өзі алып, мұрнын сұрту және қайта салу.

Мәдени-гигиеналық дағдылар

Гигиеналық талаптарды сақтау бойынша жұмысты жалғастыру. Үстел басына қолды жуғаннан кейін отыру, орындыққа өзі отырып, одан өзі тұру, тамақты төгіп-шашпай үқыпты ішу, тамақтанып болғаннан кейін майлықты қолдану, орындықты жылжыту, алғыс айту. Жуыну кезінде қолдарын (алақандарын бір-біріне үйкелеу) және бетін алақандарымен жуу,

ересектердің көмегімен беті-қолдарын сұрту. Киініп-шешіну кезінде киімдерін белгілі тәртіппен шешу және киу, оларды дұрыс бүктеу. Түбекке сұрану, өз түбегінің орнын білу, тек өз түбегіне отыру. Ескерткен кезде қол орамалды қалтасынан өзі алып, мұрнын сұрту және қайта салу. Жалпы дамытушы жаттығулар: қолды жоғары көтеріп, төмен түсіру, қолды алға созу, қолды арқаға қою, бұгу және қайта жазу, қолдың білектерін сермеу, айналдыру, қолдың алақандарын жоғары, төмен қарату, саусақтарды жұмып, ашу, ұсақ заттарды саусақтарымен іліп алу, отырып және тұрып онға, солға бұрылу, заттарды бір-біріне беру, алға еңкею және тұзу тұру, таяныштан ұстап, жүрелеп отыру, секіру.

Сауықтыру-шынықтыру шаралары.

Сауықтыру-шынықтыру шараларын табиғи факторларды (аяу, күн, су) пайдаланып, жүргізу. Топ бөлмелерінде тұрақты аяу температурасын (+21-22°C) сақтау, балаларға женіл киімдер кигізу. Ұйқыдан кейін және күні бойы киініп-шешіну кезінде балаларды шынықтыруды жүзеге асыру. Аяу-райы жағдайын ескере отырып, күн сайын серуендер ұйымдастыру. Жауын-шашынды күндері балалармен жабық қысқы бақта қымылды ойындар ұйымдастыру. Жылдың жылы мезгілінде серуенде балалардың күн сәулесінің астында (3-5 минут) болуын қамтамасыз ету, құмның ұстімен жалаң аяқ 2-3 минут жүргізу (алдын ала оның тазалығы мен қауіпсіздігіне көз жеткізу). Жаз мезгілінде серуеннен кейін жуыну және аяқты жуу кезінде гигиеналық және шынықтыру шараларын үйлестіру, әр баланың денсаулық жағдайын және оның судың әсеріне бейімделу деңгейін ескеру. Арнайы

		шынықтыру шараларын ата-аналардың қалауымен, мектепке дейінгі үйымның әкімшілігі мен медициналық қызметкерлері шешімімен жүргізу.
	Сөйлеуді дамыту	<ul style="list-style-type: none"> - коммуникативтік дағдыларды дамыту үшін тілдік қарым-қатынас ортасын құру; - сөйлеуді және фонематикалық естуді дамыту; - баланың түсінетін және белсенді сөздік қорын қалыптастыру; - ересектердің, құрдастарының сөзіне еліктеу қабілетін дамыту; - балаларды алғашқы қарым-қатынас құралдарын (вербалды және вербалды емес) қолдануға үйрету; - үй жануарларының дыбыстарына еліктеу, дыбыстарды қайталау арқылы дыбыстау мәдениетін қалыптастыру; - 2-3 сөзден тұратын тіркестерді құрастыруға, грамматикалық түрлерді қолдануға үйрету.
	Көркем әдебиет	<ul style="list-style-type: none"> - коммуникативтік дағдыларды дамыту үшін тілдік қарым-қатынас ортасын құру; - сөйлеуді және фонематикалық естуді дамыту; - баланың түсінетін және белсенді сөздік қорын қалыптастыру; - ересектердің, құрдастарының сөзіне еліктеу қабілетін дамыту; - балаларды алғашқы қарым-қатынас құралдарын (вербалды және вербалды емес) қолдануға үйрету; - үй жануарларының дыбыстарына еліктеу, дыбыстарды қайталау арқылы дыбыстау мәдениетін қалыптастыру;

		<p>- 2-3 сөзден тұратын тіркестерді құрастыруға, грамматикалық түрлерді қолдануға үйрету.</p> <p>Кітаптардағы суреттерді өз бетінше қарауға, ондағы таныс кейіпкерлерді көрсетуге мүмкіндік беру. Көркем сөзге, мәнерлеп сөйлеуге қызығушылықты ояту.</p>
	Сенсорика	<ul style="list-style-type: none"> - заттарды өзіне тән қасиеттері бойынша зерттеу; - заттардың қасиеттері бойынша ұғымдарды қалыптастыру; - сенсорлық қабілеттерін қалыптастыру; - көру-есту түйсігін, қабылдау, есте сақтау, көрнекі-әрекеттік ойлау, қиял, зейінді дамыту; - түрлі балалар әрекеттерінде көз бен қол үйлесімділігін, қолдардың ұсақ моторикасын дамыту; - интелектуалды сезімді тәрбиелеу (жаңаны тануда қуанышқа бөлену). <p>Естуді дамыту үшін әртүрлі дыбыс шығаратын заттардың (қоңыраулар, аспалы металл таяқшалар, шиқылдайтын ойыншықтар, музикалық ойыншықтар)</p> <p>дыбысын тыңдау, қабылдауды дамыту үшін бір мезгілде екі қасиетті: тұс пен өлшемді, пішін мен өлшемді, пішін мен тұсті, негізгі төрт тұсті (қызыл, көк, сары, жасыл) ажырату. Дидактикалық ойыншықтармен, шағын және ірі құрылыш материалдарымен өз бетінше ойнауға мүмкіндік беру</p>
	Қоршаған ортамен таныстыру	<ul style="list-style-type: none"> - балалардың қоршаған ортамен танысуына, бейімделуіне, ересектермен және құрдастарымен мейірімді қарым-қатынас орнатуына жағдай жасау;

	<ul style="list-style-type: none"> - баланың өз отбасының мүшесі екенін сезінуіне ықпал ету; - қоршаған ортандың заттары мен табиғат құбылыстары жайлышты бастапқы түсініктерді қалыптастыру; - тіршілік иелерін бақылау және оларға қамқорлық жасауға баулу; - балаларды әлеуметтендіру үшін икемді дамытушы заттық-кеңістіктік орталықты құру; - баланы әрекет түрлеріне, ойын арқылы өзіне - өзі қызмет көрсетуге, адамгершілік құндылықтарға баулу; - айналасындағы заттық ортаға қызығушылықты қалыптастыру; - мінез-құлық мәдениетінің қарапайым дағдыларын (амандасу, қоштасу, алғыс айту), құрдастарымен өзара әрекеттің бастапқы дағдыларын қалыптастыруға ықпал ету. <p>Серуенде қауіпсіз мінез-құлықтың қарапайым ережелерімен таныстыру (өсімдіктерді, бөгде және лас заттарды ұстамау, ауызға салмау, сондай-ақ құммен және сумен ойындарда лас суды ішпеу және төкпеу, құмды, топырақты шашпау). Өсімдіктер мен жануарларға деген қызығушылығын дамыту, оларға қамқор болуға баулу. Айналасындағы заттармен қауіпсіз әрекет ету ережелерімен таныстыру, «болады – болмайды», «қауіпті» сөздерінің мағынасын түсіндіру.</p>
Мұсіндеу	<ul style="list-style-type: none"> - шығармашылық әрекет түрлеріне қызығушылықтарын ояту; - балалардың байқампаздығын дамыту; - көрнекі-қимылдық ойлауды, есті, қиялды, зейінді, қабылдауды дамыту; - қоршаған орта туралы түсініктерін байыту.

		<p>Балаларды жалпақ, дөңгелек пішіндерді мұсіндей білуге, өз қалауы бойынша алынған пішіндерді құрастыруды, материалдарды ұқыпты қолдана білуге үйрету.</p>
	Музыка	<p>- музыкаға, ән салуға, музыкалық-ырғақтық қимылдарға қызығушылықты қалыптастыру.</p> <p>Музыка тыңдау.</p> <p>Әннің әуені мен сөздерін тыңдау, музыкалық шығарманы, көңілді және баяу сипаттағы әндерді эмоционалды қабылдау.</p> <p>Ән айту.</p> <p>Айналадағы дыбыстарға еліктеу арқылы ән айтуға қызығушылықты ояту (мысалы: мысық мияулайды, ара ызындаиды). Ән айту кезінде балаларды белсенділік танытуға ынталандыру, ересектің орындауындағы әннің сөздерін бірге қосылып айту (дыбыстарға еліктеу, сөз тіркестерін қайталау).</p> <p>Музыкалық ырғақты-қимылдар.</p> <p>Музыкамен жүру, жүгіру, заттармен қарапайым қимылдар орындау: жалаушаны жоғары көтеру, оларды желбірету, сылдырмақты сылдырлату, ересектердің көрсетуі бойынша қарапайым би қимылдарын орындау.</p> <p>Қимылдарды ойын әрекеттерінде қайталау, оларды дыбыстармен және сөздермен сүйемелдеу.</p> <p>Балалар музыкалық аспаптарында ойнау.</p> <p>Коңырау, сылдырмақ, асатаяқ аспаптарын сылдырлатып ойнауға (қаттыақырын сылдырлату) үйрету. Барабан және ағаш қасықтарды соғып ойнау.</p>

